

foreligge til Oplysning om, hvilket politisk Liv der hersker der, troer jeg, at han vilde have betænkt sig lidt, inden han opponerede mod det foreliggende Lovforslag paa den Maade eller fra den Side, han har gjort. Vil man undersøge de Lister, som det statistiske Bureau har udfærdiget over Folkethingetsvalgene, saa vil man ganske bestemt finde, at der i de Bølgerebse, som ligge Syd for Kongeaen, er mødt saa godt som det færreste Antal Bølgere fra hele Landet, og jeg troer, at det allerede er et Beviis for, at der ikke hersker stort politisk Liv i den Deel af Landet. Jeg har for nærværende Sags Skyld den Lykke at være personlig kjendt der, jeg har for en Deel Aar tilbage opholdt mig ikke saa kort Tid Syd for Kongeaen, og det er ganske vist, at det politiske Liv der er meget svagere end i de øvrige Dele af Kongeriget, ja, endog svagere, end i den Deel, der ligger nærmest Nord for Kongeaen, af den simple Grund, at der ligger to Territorier, to i Henseende til Lovgivningen aldeles affsondrede og i mange Forhold næsten modstaaende Districter mellem hinanden. Deraf følger, at der i mange af de Sogne, som omtales i dette Forslag, saagodtsom ikke er nogen Communalforvaltning, thi de skulle have baade slesvigsk og dansk Lovgivning; men det forstaaer en og samme Mand ikke, og derfor overlades det hele saagodtsom altid til Præsterne. Enkelte Sogne kunne naturligtviis danne Undtagelser, men jeg troer, at dette er det almindelige Forhold. Forholdene i de blandede Districter i Henseende til Retsvæsenet, til Administrationen, det være sig i hvilken som helst Retning, til Øvrighedsforvaltningen, til de communale Indretninger, s. Ex. det allernødvendigste Væsen, have hidtil været saa vanskelige og saa

forvirrede at faae ordnede, at paa mange Steder ligge s. Ex. Betene aldeles hen i den completeste Urtilstand, fordi Autoriteterne strebes om, til hvilket Amt, enten Ribershuus eller Haderslev, et Stykke Vej hører.

Saaledes har det været over 30 Aar tilbage i Tiden, og saaledes er det for en stor Deel endnu. Tilstanden er af den Art, at der nødvendigviis maa gjøres en Forandring deri, og jeg troer, at det Forslag, der foreligger, er meget praktisk, ligesom ogsaa, at den eneste Maade, hvorpaa man kan komme ud af disse forviklede territoriale Forhold, disse Affsondringer i de samme Communer i Henseende til forskjellig Lovgivning og Forvaltning, er ved at arrondere dem, at sammendrage saa Meget, som der skal høre til Ribe Amt for sig, og saa Meget, der skal høre til de slesvigiske Amt for sig. Jeg troer ikke, at der vil være nogen anden Vej at gaa end den, som her er bragt i Forslag. Det er Jurisdictionforhold, som ere overleverede fra Fortiden. Dengang, da disse Forhold dannede sig, var der ikke den Forskiel imellem dansk og slesvigsk Lovgivning, som der nu er. Vi skulle huske paa, at de Enclaver, vi her omtale, vare Dele af Sønder-Jylland. Slesvig har jo for lang Tid tilbage havt Lovgivning tilfælles med den øvrige Deel af Landet, og Adsondringen og Adskillelsen er oprindelig ikke Andet end Jurisdictionforandringer eller Jurisdictionforanstaltninger, og naar man vil rette disse Fortidsfeil, som efterhaanden have udviklet sig, fordi der aldrig er raadet Bod derpaa, saaledes som det omtrent er gaaet med Hensyn til Sprogforholdene i Slesvig, da kan dette Maal kun naaes ved at tage Hensyn til hvad der er praktisk udførligt.